

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА**Кафедра інформаційних технологій і математичних дисциплін**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ О.Б. Жильцов
« 08 » _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ**

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 6.020205 Образотворчестество*
(шифр і назва напряму підготовки)

інститут, факультет, відділення Факультет інформаційних технологій та управління
(назва інституту, факультету, відділення)

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Інформаційні технології навчання» для студентів галузі знань 0202 «Мистецька освіта», напряму підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво*».

Розробник:

Кучаковська Галина Андріївна, викладач кафедри інформаційних технологій і математичних дисциплін Інституту суспільства Київського університету імені Бориса Грінченка;

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри інформаційних технологій і математичних дисциплін
Протокол від «07» вересня 2016 року № 2.

Завідувач кафедри
інформаційних технологій
і математичних дисциплін

Литвин О.С.

Бодненко О.М.

© Кучаковська Г.А., 2016 р.

© КУ імені Бориса Грінченка, 2016 р.

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 0202 Мистецька освіта		
	Напрямок підготовки 6.020205 Образотворчестество		
Змістових модулів - 5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>бакалавр</i>	Рік підготовки	
		4-й	
		Семестр	
		7-й	
Загальна кількість годин – 216 год.		Лекції	
		10 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год.		Практичні заняття	
		60 год.	
		Самостійна робота	
		100 год.	
		Модульний контроль	
		10 год.	
		Вид контролю	
		іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Інформаційні технології навчання» передбачає розв'язання низки *завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації*, зокрема: опанування системою знань, умінь і навичок, необхідних для раціонального використання засобів сучасних інформаційних технологій у процесі навчання і виховання студентів, професійної підготовки висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти відповідно до вітчизняних та європейських стандартів.

Мета курсу – формування сучасного рівня інформаційної та комп'ютерної культури, набуття практичних навичок застосування інформаційних технологій для підвищення ефективності навчального процесу; підготовка студентів до педагогічно ефективного використання інформаційних технологій навчання у подальшій професійній діяльності.

Завдання курсу:

- ефективного орієнтування у методах опрацювання, представлення, одержання, аналізу і захисту різного роду навчально-методичних матеріалів;
- створення дидактичних матеріалів за допомогою Windows додатків;
- інтенсивне використання сучасних комп'ютерних технологій у фаховій діяльності;
- врахування психолого-педагогічних аспектів використання інформаційних технологій у навчанні;
- взаємозв'язок засобів інформаційних технологій з іншими видами технічних засобів навчання;
- вільне володіння новітніми системами, мережами та ресурсами;
- застосування здобутих навичок роботи на персональному комп'ютері для самостійного освоєння нових програмних засобів;
- використання інформаційно-комунікаційних технологій для самоосвіти.

Під час виконання лабораторних занять та самостійної роботи студенти **набувають уміння та навички:**

- застосування можливостей сервісних та стандартних програм безпосередньо у навчально-виховному процесі;
- здійснення пошуку інформації у глобальній та локальній мережах;
- застосування соціальних пошукових систем, соціальних закладок, мережових документів, тобто ресурсів Веб 2.0 у педагогічній діяльності;
- проектування дидактичних, методичних та організаційних матеріалів різного призначення засобами текстових редакторів, електронних таблиць та системами ділової графіки;
- створення вхідних та вихідних тестів й анкет різного призначення;
- здійснення автоматичного (автоматизованого) контролю навчальної діяльності;
- аналізувати та підбирати прикладне програмне забезпечення для використання в майбутній професійній діяльності.
- аналізувати ефективність використання інформаційних технологій в професійній діяльності.
- сумісної роботи над документи, таблицями та презентаціями.
- використання у професійній діяльності майбутнього дизайнера спеціального програмного забезпечення.
- створення google-форми, блогів, коміксів, сайтів.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 216 год. за один семестр, із них: 10 год. – лекції, 60 год. – лабораторні роботи, 10 год. - модульний контроль, 100 год. – самостійна робота, 36 год. – семестровий контроль.

Вивчення навчальної дисципліни «Інформаційні технології навчання» завершується складанням екзамену.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Застосування мережевих та Інтернет ресурсів у навчально-виховному процесі.

Тема 1. Глобальна комп'ютерна мережа Інтернет. Сервіси Інтернету. Організація пошуку інформаційних ресурсів в Інтернет. Використання можливостей технологій web-2.0 та комунікацій в Інтернеті у навчально-виховному процесі

Змістовий модуль II. Створення навчально-методичних матеріалів засобами програмних продуктів MS Office.

Тема 2. Використання прикладного пакету MS OFFICE у навчальному-виховному процесі. Використання текстового редактора MS Word для створення методичних матеріалів/ Можливості використання табличного процесора MS Excel для створення дидактичних матеріалів та у навчальному-виховному процесі

Змістовий модуль III. Застосування систем управління базами даних в навчально-методичній та організаційній діяльності педагога.

Тема 3. Опрацювання великих об'ємів навчально-організаційних даних. Застосування систем управління базами даних в організаційній діяльності педагога. Технологія автоматизації процесів інформаційно-пошукової діяльності педагогів в системах управління базами даних. Технологія автоматизованого складання звітних документів в середовищі систем управління базами даних.

Змістовий модуль IV. Організація навчально-методичної та організаційної діяльності педагога інструментами соціальних сервісів.

Тема 4. Соціальні сервіси, блоги. Соціальні мережі: способи і засоби побудови, приклади. Використання соціальних сервісів у професійній діяльності вчителя. Технології Web 2.0. Продукти Google. Особливості роботи з Google-дискон. Google документи. Google-форми. Колективне створення, збереження і використання засобів подання інформації та навчальних матеріалів із використанням мережевих сервісів Google.

Змістовий модуль V. Методика підтримки навчально-виховного процесу засобами мережевих технологій для візуалізації навчального матеріалу.

Тема 5. Основні сервіси мережі Інтернет. Візуалізація навчального матеріалу. Карти знань. Інфографіка. Віртуальні плакати та газети.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин				
		Разом	Л	ЛР	МК	СР ТА СК
Змістовий модуль I.						
Застосування мережевих та Інтернет ресурсів у навчально-виховному процесі.						
1.	Поняття «Інформаційні технології», «Інформаційні технології навчання». Дидактичні особливості використання інформаційних технологій навчання.	10	2	0	2	6
2.	Використання ОС Windows XP у роботі педагога. Особливості налаштування середовища ОС Windows XP для вчителя.	8	0	4		4
3.	Використання мережевих та Інтернет - ресурсів у навчально-виховному процесі.	16	0	6		10
Разом за змістовим модулем		34	2	10	2	20
Змістовий модуль II.						
Створення навчально-методичних матеріалів засобами програмних продуктів MS Office.						
4.	Створення навчально-методичних матеріалів засобами офісних програмних продуктів MS Office.	4	2	0	2	
5.	Технологія створення дидактичних матеріалів у текстовому редакторі MS Word.	14	0	6		8
6.	Технологія створення дидактичних матеріалів в електронних таблицях MS Excel.	13	0	6		7
7.	Створення засобів подання навчальних матеріалів за допомогою системи ділової графіки.	11	0	4		7
8.	Розробка матеріалів для навчальної діяльності засобами MS Publisher.	12	0	4		8
Разом за змістовим модулем		54	2	20	2	30
Змістовий модуль III.						
Застосування систем управління базами даних в навчально-методичній та організаційній діяльності педагога.						
9.	Створення тестів засобами програмного забезпечення спеціального призначення	16	0	4	2	10
10.	Застосування систем управління базами даних в навчально-методичній та організаційній діяльності педагога	18	2	6		10
Разом за змістовим модулем		34	2	10	2	20
Змістовий модуль IV.						
Організація навчально-методичної та організаційної діяльності педагога інструментами соціальних сервісів.						
11.	ні сервіси.	24	2	10	2	10
Разом за змістовим модулем		24	2	10	2	10
Змістовий модуль V.						
Методика підтримки навчально-виховного процесу засобами мережевих технологій для візуалізації навчального матеріалу.						
12.	і сервіси мережі Інтернет.	15	1	2	2	10
13.	вчання навчального матеріалу.	19	1	8		10
Разом за змістовим модулем		24	2	10	2	20
	Семестровий контроль	36				36
Разом за навчальним планом		216	10	60	10	100

інарських занять – не передбачено навчальним планом

актичних занять – не передбачено навчальним планом

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль I. Застосування мережевих та Інтернет ресурсів у навчально-виховному процесі.		
1	Операційна система Windows. Робота з файлами та папками.	2
2	Робота зі стандартними програмами ОС Windows.	2
3-4	Використання мережевих та Інтернет ресурсів у професійній діяльності. Робота з пошуковими системами.	4
5	Використання технологій web-2.0 у навчальному процесі	2
Змістовий модуль II. Створення навчально-методичних матеріалів засобами програмних продуктів MS Office.		
6-7	Розробка навчально-методичних матеріалів засобами автоматизації MS Word	4
8	Розробка роздаткових матеріалів - кросворд, ребуси, дидактичні картки, схеми, тощо.	2
9	Технологія створення навчально-методичних матеріалів для організаційної діяльності педагога засобами електронних таблиць	2
10-11	Розробка засобів контролю навчальної діяльності інструментами MS Excel	4
12	Підготовка дидактичних матеріалів на базі PowerPoint	2
13	Використання програми Windows MovieMaker при створенні відео.	2
14-15	Розробка матеріалів для навчальної діяльності засобами MS Publisher.	4
Змістовий модуль III. Застосування систем управління базами даних в навчально-методичній та організаційній діяльності педагога.		
16	Створення тестів інструментами спеціального педагогічного програмного забезпечення.	2
17	Створення тестів, використовуючи он-лайнні тестові системи.	2
18-19	Застосування СУБД Access в організаційній діяльності педагога	4
20	Створення звітної документації у середовищі СУБД Access	2
Змістовий модуль IV. Організація навчально-методичної та організаційної діяльності педагога інструментами соціальних сервісів.		
21	Створення Google-форм та їх використання у професійній діяльності вчителя.	2
22-13	Створення документів (текстових, електронних таблиць, презентацій) в Google Docs. Колективна робота з документами Google Docs.	4
24-25	Створення блогів засобами Google Blogger.	4
Змістовий модуль V. Методика підтримки навчально-виховного процесу засобами мережевих технологій для візуалізації навчального матеріалу.		
26	Створення коміксів, особливості їх використання у навчально-виховному процесі.	2
27	Створення віртуальних плакатів засобами Web 2.0.	2
28	Візуалізація навчальних матеріалів засобами карт знань.	2
29-30	Демонстрація наочних матеріалів засобами інфорграфіки.	4
Разом		60

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
Змістовий модуль I. Застосування мережевих та Інтернет ресурсів у навчально-виховному процесі.			
1.	Використання операційної системи Microsoft Windows XP у роботі педагога.	6	3
2.	Застосування сервісних програм у професійній діяльності педагога.	4	2
3.	Застосування ресурсів мережі Інтернет в навчально-виховному процесі.	3	2
4.	Використання ресурсів Інтернет в позакласній роботі.	4	2
5.	Застосування різних типів ресурсів мережі Інтернет на різних типах уроків.	3	3
Змістовий модуль II. Створення навчально-методичних матеріалів засобами програмних продуктів MS Office.			
6.	Використання текстового редактора для підготовки наочності.	4	5
7.	Створити базу даних методичних матеріалів засобами текстового редактора.	4	10
8.	Використання електронних таблиць для підготовки наочності.	3	5
9.	Створити базу даних методичної матеріалів засобами електронних таблиць.	4	10
10.	Створити базу даних методичної матеріалів засобами систем ділової графіки для уроків різних типів.	7	8
11.	Використання Publisher для розробки матеріалів для позаурочної діяльності.	4	5
12.	Створити базу даних методичної матеріалів засобами MS Publisher.	4	10
Змістовий модуль III. Застосування систем управління базами даних в навчально-методичній та організаційній діяльності педагога.			
13.	Використання програми Microsoft Office Access в навчально-виховному процесі	10	10
14.	Створити базу даних методичної матеріалів засобами Test+, Test та тестовими системами, що працюють он-лайн.	10	10
Змістовий модуль IV. Організація навчально-методичної та організаційної діяльності педагога інструментами соціальних сервісів.			
15.	Інтерактивні технології навчання. Інформаційно-освітнє середовище. Відкриті освітні технології. Огляд сучасних Інтернет-ресурсів для реалізації навчальних проектів.	10	5
Змістовий модуль V. Методика підтримки навчально-виховного процесу засобами мережевих технологій для візуалізації навчального матеріалу.			
16.	Формування інформаційної культури молодшого школяра. Безпека дітей в Інтернеті.	10	5
17.	Соціальні мережі: способи і засоби побудови, приклади. Використання соціальних сервісів у професійній діяльності вчителя.	10	5
	Разом	100	100

9. Індивідуальні завдання – не передбачені.

10. Навчально-методична картка дисципліни

Модулі	Змістовий модуль І					Змістовий модуль ІІ							
Назва модуля	Застосування мережових та Інтернет ресурсів у навчально-виховному процесі.					Створення навчально-методичних матеріалів засобами програмних продуктів MS Office.							
Кількість балів за модуль	93					189							
Заняття	1	2	3	4-5	6	7	8-9	10	11	12-13	14	15	16-17
Дати													
Теми лекцій	Поняття «Інформаційні технології», «Інформаційні технології навчання». Дидактичні особливості використання інформаційних технологій навчання.					Створення навчально-методичних матеріалів засобами офісних програмних продуктів MS Office.							
Теми лабор. занять		Операційна система Windows. Робота з файлами та папками.	Робота зі стандартними програмами ОС Windows.	Використання мережових та Інтернет ресурсів у професійній діяльності. Робота з пошуковими системами.	Використання технологій web-2.0 у навчальному процесі		Розробка навчально-методичних матеріалів засобами автоматизації MS Word	Розробка роздаткових матеріалів - кросворд, ребуси, дидактичні картки, схеми, тощо.	Технологія створення навчально-методичних матеріалів для організаційної діяльності педагога засобами електронних таблиць	Розробка засобів контролю навчальної діяльності інструментами MS Excel	Підготовка дидактичних матеріалів на базі PowerPoint	Використання програми Windows MovieMaker при створенні відео.	Розробка матеріалів для навчальної діяльності засобами MS Publisher.
Бали	1	11	11	22	11	1	22	11	11	22	11	11	22
Модульні роботи	25					25							
С/Р	12					53							

Модулі	Змістовий модуль III.					Змістовий модуль IV.				Змістовий модуль V.					
Назва модуля	Застосування систем управління базами даних в навчально-методичній та організаційній діяльності педагога.					Організація навчально-методичної та організаційної діяльності педагога інструментами соціальних сервісів.				Методика підтримки навчально-виховного процесу засобами мережесих технологій для візуалізації навчального матеріалу.					
Кількість балів за модуль	101					86				91					
Заняття	18	19	20	21-22	23	24	25	26-27	28-29	30	31	32	33	34-35	
Дати															
Теми лекцій	Застосування систем управління базами даних в навчально-методичній та організаційній діяльності педагога					Соціальні сервіси, блоги. Соціальні мережі: способи і засоби побудови, приклади. Використання соціальних сервісів у професійній діяльності вчителя. Технології Web 2.0.				Основні сервіси мережі Інтернет.	Візуалізація навчального матеріалу.				
Теми лабор. занять		Створення тестів інструментами спеціального педагогічного програмного забезпечення	Створення тестів, використовуючи он-лайнві тестові системи.	Застосування СУБД Access в організаційній діяльності педагога	Створення звітної документації у середовищі СУБД Access		Створення Google-форм та їх використання у професійній діяльності вчителя.	Створення документів (текстових, електронних таблиць, презентацій) в Google Docs. Колективна робота з документами Google Docs.	Створення блогів засобами Google Blogger.			Створення коміксів, особливості їх використання у навчально-виховному процесі.	Створення віртуальних плакатів засобами Web 2.0.	Візуалізація навчальних матеріалів засобами карт знань.	Демонстрація наочних матеріалів засобами інфографіки.
Бали	1	11	11	22	11	1	11	22	22	1	11	11	11	22	
Модульні роботи	25					25				25					
С/Р	20					5				10					

11. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) За джерелом даних:
 - *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), лабораторні роботи, пояснення, розповідь, бесіда.
 - *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
 - *Практичні*: вправи.
- 2) За логікою передачі і сприймання навчальних матеріалів: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів з книгою та електронним навчальним курсом, виконання навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Вивчення дисципліни здійснюється за машинним варіантом з організацією занять у спеціалізованих комп'ютерних залах, де кожний студент отримує можливість навчатись безпосередньо на індивідуальному робочому місці, обладнаному персональним комп'ютером.

12. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за кожний змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних та лабораторних заняттях, за модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.
- *Методи письмового контролю*: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування.
- *Комп'ютерного контролю*: тестові програми.
- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни, де зазначено види контролю і кількість балів за видами. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано нижче у таблицях.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Змістовий модуль 5	40	0
T1	T2	T3	T4	T5		
10	10	10	10	20		

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
			Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вип.	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вип.	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вип.	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вип.	Кільк. одиниць до розрахунку	Макс. кількість балів за вип.
1	Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Відвідування лабораторних занять	1	5	5	10	10	5	5	5	5	5	5
3	Виконання завдань для самостійної роботи	10	5	12	7	53	2	20	1	5	2	10
4	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
5	Лабораторне заняття (допуск, виконання, захист)	10	5	50	10	100	5	50	5	50	5	50
	Макс. кількість балів за видами поточного контролю (МВ)	-	-	93	-	189	-	101	-	86	-	91

Шкала оцінювання: рейтингова оцінка та оцінка за стобальною шкалою

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп’ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

На заняттях і під час самостійній роботі студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп’ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- Опорні конспекти лекцій.
- Навчальні посібники.
- Робоча навчальна програма.
- Електронний навчальний курс.
- Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
- Засоби підсумкового контролю (комп’ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

- Презентації.

Рекомендована література

Базова

1. Інформатика: Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. О.І.Пушкаря – К.: Видавничий центр “Академія”, 2003. – 704 с.
2. Абрамов В.О., Бонч-Бруєвич Г.Ф., Носенко Т.І., Шекунов А.В. Основи інформатики: Навч. посібник. – К.: Видав. КМПУ ім. Б.Д.Грінченка, 2006.
3. Методика застосування технології SMART Board у навчальному процесі: Навч. посіб. / Упоряд. Г.Ф.Бонч-Бруєвич, В.О.Абрамов, Т.І.Носенко – К.: КМПУ ім. Б.Д.Грінченка, 2007. – 102 с.
4. Бонч-Бруєвич Г.Ф. Технічні засоби навчання з використанням інформаційних комп'ютерних технологій: Навч. посіб. – К.: КМПУ імені Б.Д.Грінченка, 2007. – 64
5. Гуржій А.М., Орлова І.В., Шут М.І., Самсонов В.В. Засоби навчання загальноосвітніх навчальних закладів (теоретико-методологічні основи): Навч. посібник. – К.: НМЦ засобів навчання, 2001.
6. Основи інформатики. Модуль1.Інформаційні засади побудови обчислювальних систем: Навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей/Упоряд. В.О.Абрамов, Г.Ф.Бонч-Бруєвич, Т.І.Носенко, А.В.Шекунов. – К.: КМПУ ім. Б.Д.Грінченка, 2007. – 94с.
7. Основи інформатики та обчислювальної техніки. Навч. посіб./ В.Г.Іванов, В.В.Карасюк, М.В.Гвозденко: за ред. В.Г.Іванова. – К.:Юрінком інтер, 2004. – 328с.
8. Мажений О.О. Microsoft Windows XP. Стислий курс.: - М.: Видавничий дім “Вільямс”, 2004. – 224 с.
9. Глушаков С.В., Сурядный А.С. Персональный компьютер для учителя: Учебный курс. – Харьков: Фолио, 2003.
10. Сиротенко Г.О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. – Х.: Видав. гр. “Основа”, 2003.

Допоміжна

11. Следзінський І.Ф., Василенко Я.П. Основи інформатики. Посібник для студентів. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. – 160 с.
12. Аникеев И., Бардина О. Microsoft Office 2000.—М.: Бином, 1999.
13. Бизнес-анализ с помощью Microsoft Excel – М.: Издательский дом “Вильямс”, 2003. – 448с.
14. Ботт Э., Леонард В. Использование Microsoft Office 2000: Спец.издание. – М.: Издат. Дом “Вильямс”, 2000
15. Виткуп М.Е., Петренко В.В. Информатика и компьютерная техника: Учебное пособие. – К.: Центр “Методика-информ”, 2002. - 351с.

16. Глинський Я.М., Рязська В.А. Інтернет. Сервіси, HTML і Web-дизайн. – Львів:Деол, 2002. 168с.
17. Кузин А.В., Левонисова С.В., Базы данных. – М.: Academia, 2008. – 320 с.
18. Майкл Грох, Джозеф Стокман, Гэвин Пауэлл. Microsoft Office Access 2007. Библия пользователя. – М.: Диалектика, 2008. – 1200 с.
19. Тимошок Т. В. Microsoft Office Access 2007. Самоучитель. – М. Диалектика, 2008. – 464 с.